

Integrerede producenter

De integrerede producenter havde i gennemsnit et driftsresultat på knap en halv mio. kr.

> Niels Vejby Kristensen, Videncenter for Svineproduktion

Driftsøkonomien for integrerede producenter

Driftsresultatet for 2013 endte på et lavere niveau end 2012, men stadig væsentligt højere end årene omkring finanskrisen. Tilbagegangen skyldes højere foderpriser i 2013, hvor især prisen på soja var høj. Derudover var der en lavere indtjening fra marken på grund af lavere kornpriser og nedskrivning af kornlagre. Afregningsprisen på slagtesvin og smågriseprisen lå begge på et lidt højere niveau og bidrog derfor ikke til tilbagegangen.

Udviklingen i kapacitets- og finansieringsomkostningerne stemmer overens med udviklingen i antal årssøer. Men dykkes der nærmere ned i tallene, så steg udgifter til løn mere end antal årssøer. Lønomkostningerne steg 33 % og antal årssøer steg 23 %. Da vores lønudgifter i forvejen ligger højere end i de lande vi konkurrerer med, er det problematisk at lønstigningerne er så store.

Udviklingen i finansieringsomkostningerne er båret af lave renter og højere forpagtningsafgift. Forpagt-

ningsafgiften steg i overensstemmelse med et større forpagtet areal, men renteudgifterne steg kun 7 % selvom gælden steg med det dobbelte. Det betyder at de integrerede producenter fik gavn af historisk lave renter, da de er forholdsvis solide bedrifter. Soliditetsgraden vil blive uddybet senere.

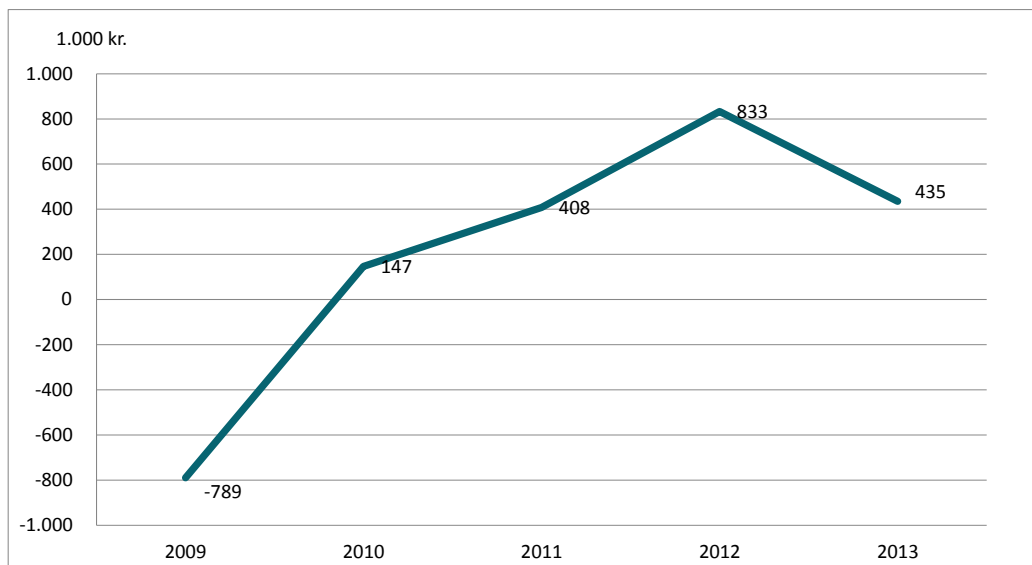
Indtjening på integrerede bedrifter fordelt efter besætningsstørrelse

Fordelingen af indtjeningen er opgjort i tabel 2, hvor de integrerede er opdelt efter størrelse. Resultaterne er opgjort pr. årssø og der er ikke inkluderet aflønning af ejeren modsat i tidligere års pjecer. De største producenter opnåede de bedste resultater i svineproduktionen med et dækningsbidrag svin på over 8.000 kr. Til gengæld havde de mindste producenter et højere jordtillæggende med færre søer pr. ha, hvilket betyder at de har haft mere indtjening fra planteproduktionen relativt til de største producenter. Det er årsagen til, at det samlede dækningsbidrag stort set var ens for alle størrelsesgrupper.

Tabel 1. Fem års udvikling i indtjeningen for integrerede bedrifter.

	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹
Antal regnskaber	350	311	225	302	186
Antal bedrifter	657	647	504	363	305
Antal årssøer	293	312	314	310	380
Antal producerede slagtesvin	6.584	7.267	7.606	7.948	8.407
Landbrugsareal, ha i alt	182	181	215	163	222
Heraf forpagtet areal	47	58	77	50	76
	Beløb i 1.000 kr.				
Bruttoudbytte	6.527	8.040	8.225	10.473	11.772
Stykomkostninger	4.007	4.336	4.335	6.091	7.123
Dækningsbidrag	2.520	3.704	3.890	4.382	4.649
Kontante kapacitetsomkostninger	1.602	1.763	1.901	2.013	2.448
Driftsmæssige afskrivninger	692	712	726	750	834
Resultat af primær drift	226	1.229	1.263	1.620	1.367
Afkoblet EU-tilskud	390	397	455	357	466
Finansieringsomkostninger	1.405	1.479	1.310	1.144	1.397
Driftsresultat	-789	147	408	833	435

¹ Regnskabstal 2012 er rettet til de endelige tal, mens regnskabstal 2013 er foreløbige tal.

Figur 1. Udvikling i driftsresultatet for integrerede svineproducenter.

Gruppe 2 havde det laveste driftsresultat pr. års-so. De mangler stordriftsfordelene ved indkøb af

foder og på de forskellige kapacitetsomkostninger, hvor udgifter til maskinstation og løn lå højt i

Tabel 2. Indtjening på integrerede bedrifter, opdelt efter besætningsstørrelse, 2013.

	Alle	1	3	3	4
Antal regnskaber	186	47	47	46	46
Antal årssoer	380	718	378	244	121
Antal fravænnede grise	10.915	21.135	10.996	6.649	3.082
Landbrugsareal, ha i alt	222	362	211	177	113
Søer pr. ha	1,71	1,98	1,79	1,38	1,07
Dyreenheder	405	755	407	266	129
Fravænnede grise pr. årso	28,7	29,4	29,1	27,3	25,5
Antal producerede slagtesvin	8.407	15.504	8.430	5.628	2.808
Kr. pr. solgt slagtesvin	989	986	991	990	989
	Kr. pr. årso (inkl. mark o.a.)				
Bruttoudbytte	30.980	30.198	31.356	32.525	31.872
Stykomkostninger	18.744	17.847	19.445	20.159	19.754
Dækningsbidrag	12.235	12.351	11.911	12.366	12.118
Heraf DB svin	7.604	8.157	7.505	6.889	5.479
Kontante kapacitetsomkostninger	6.443	6.423	6.575	6.385	6.250
Driftsmæssige afskrivninger	2.195	2.014	2.349	2.479	2.369
Resultat af primær drift	3.597	3.914	2.987	3.502	3.498
Afkoblet EU-tilskud	1.225	1.066	1.154	1.518	1.958
Finansieringsomkostninger	3.676	3.681	3.641	3.787	3.494
Driftsresultat	1.146	1.298	501	1.233	1.962
	Beløb i 1.000 kr.				
Aktiver i alt, ultimo	45.672	78.823	45.415	34.266	18.233

forhold til de andre. Derudover havde de også afskrivninger på niveau med de to mindre grupper, hvilket også viser manglende stordriftsfordele.

Gruppe 3 og 4 var de mest solide bedrifter, da deres egenkapital udgjorde en større andel af aktiverne, se eventuelt soliditetsgraden i næste afsnit. Da egenkapitalen ikke forrentes i resultatopgørelsen bliver finansieringsomkostningerne ikke sammenlignelige, men beregnes finansieringsomkostningen efter samme princip som business check, hvor jorden aflønnes med 2 % og resten med 4 %, så bliver finansieringsomkostningen 425 kr. højere pr. årso hos de mindste sammenlignet med de største.

Det samme gælder aflønning af ejerens arbejdsindsats. Ejer aflønning er ikke inkluderet i opgørelsen, men den ville belaste de mindste mere end de største. Derfor bliver resultatet for de mindste dårligere,

relativt til de største, når alle indsatsfaktorer aflønnes.

Nøgletal

I 2012 var afkastningsgraden for de integrerede producenter 2,2 %, hvilket er lidt lavere end renteomkostningerne, som beløb sig til 2,6 %. De mindste producenter havde en afkastningsgrad på 0,5 %, og de største havde en afkastningsgrad på 3 %. Dermed afspejles stordriftsfordelen i afkastningsgraden, se tabel 3.

Den reelle spredning i afkastningsgraden er vist i figur 2, hvor hovedparten havde en afkastningsgrad mellem 0 og 2,5 %. Kun få havde en afkastningsgrad over 5 % og tilsvarende få af bedrifterne havde en afkastningsgrad under -2,5 %.

I tabel 4 illustreres udviklingen i nøgletallene. Selvom afkastningsgraden var under niveauet fra

Tabel 3. Nøgletal, opdelt efter besætningsstørrelse, 2013.

Gruppe	Alle	1	2	3	4
Afkastningsgrad, procent	2,2	3,0	1,9	1,7	0,5
Egenkapitalens forrentning, procent	5,2	7,0	4,7	3,4	3,9
Overskudsgrad, procent	8,3	10,2	7,1	7,3	2,3
Dækningsgrad, procent	39,5	40,9	38,0	38,0	38,0
Kapacitetsgrad	1,3	1,4	1,2	1,2	1,0
Soliditetsgrad, procent	20,2	16,9	18,3	24,7	32,4

Tabel 4. Nøgletal integrerede producenter, 2009-2013

Gruppe	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ^{1,2}
Afkastningsgrad, procent	0,0	2,4	2,9	3,6	2,2
Egenkapitalens forrentning, procent	-5,6	1,8	4,7	6,4	5,2
Overskudsgrad, procent	-0,2	11,1	11,6	13,3	8,3
Dækningsgrad, procent	38,3	46,1	42,4	41,8	39,5
Kapacitetsgrad	0,9	1,3	1,4	1,8	1,3
Soliditetsgrad, procent ²	28,7	22,7	21,7	21,4	20,2

¹ Regnskabstal 2012 er rettet til de endelige tal, mens regnskabstal 2013 er foreløbige tal.

² Afkastningsgrad overskudsgrad og kapacitetsgrad 2013 er beregnet med ny ejer aflønning, tidligere år er ejer aflønningen 300.000 kr.

2012, så har det været stabilt siden krisen sluttede i 2009.

Egenkapitalen blev forrentet med 5,2 %, hvilket ligger på et lavt niveau i forhold til soliditeten og risikoen ved en integreret bedrift, når der ikke er taget højde for aflønning af ejerens arbejdsindsats. I 2013 og 2011 var der ikke råd til både at aflønne ejeren og egenkapitalen tilstrækkeligt.

De største producenter havde en soliditetsgrad på 17 %, hvilket ikke er kritisk, men kun halvdel af de mindstes soliditetsgrad. Det viser, at de mindste har soliditeten til at lave de fornødne investeringer til at opnå stordriftsfordele og forbedret effektivitet. Figur 3 viser spredningen i soliditetsgraden, hvor 7 % af bedrifterne har en soliditetsgrad under 0 %.

Kapacitetsgraden er kun 1 hos de mindste producenter, hvilket betyder at kapacitetsomkostningerne tager hele dækningsbidraget og derved er der kun hektarstøtten til at betale finansieringsomkostningerne.

Investeringer

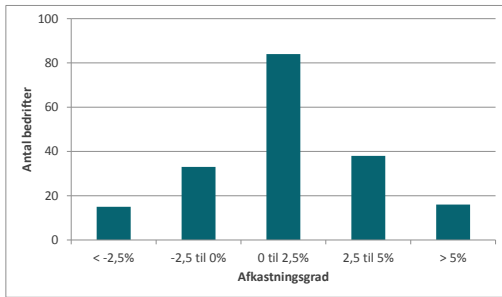
Det samlede investeringsniveau steg i forhold til 2012. Det er specielt investeringer i maskiner, som er steget med ca. 170.000 kr. Derudover var der små stigninger i investeringerne til driftsbygninger og inventar. Det har medført at nettoinvesteringerne i produktionsanlægget er positive for første gang i mange år, for de integrerede producenter.

Investeringerne i jord steg 125.000 kr. og derved udgør investeringer i jord 437.000 kr. Det giver samlede investeringer for knap 1,3 mio. kr. i 2013, hvilket er mere end der var likviditet til. Gælden er således blevet øget fra 2012 til 2013.

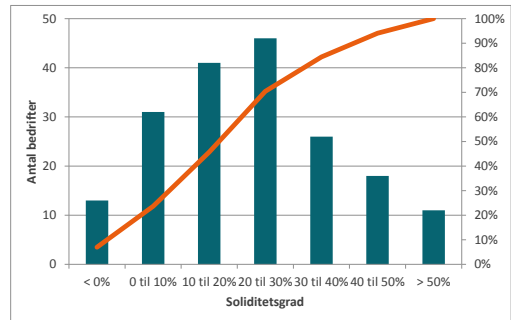
Udviklingen i investeringerne er illustreret i figur 4, hvor perioden 2009-2012 viser en periode med investeringer på et lavt niveau. Investeringerne var ganske vist også på et højere niveau før 2009, og dermed er det naturligt med et mere afdæmpet investeringsniveau. Investeringsniveauet i 2013 er et rimeligt niveau, hvor der er positive nettoinvesteringer, og forhåbentlig fortsætter udviklingen i 2014 for de integrerede bedrifter.

Det er disse producenter, som har den fornødne soliditet til at foretage investeringer og dermed udvikle deres bedrift. Det er kun få bedrifter som i

stedet skal afdrage på deres gæld for at de på længere sigt kan få luft til udvikling.

Figur 2. Fordeling af afkastningsgrad.

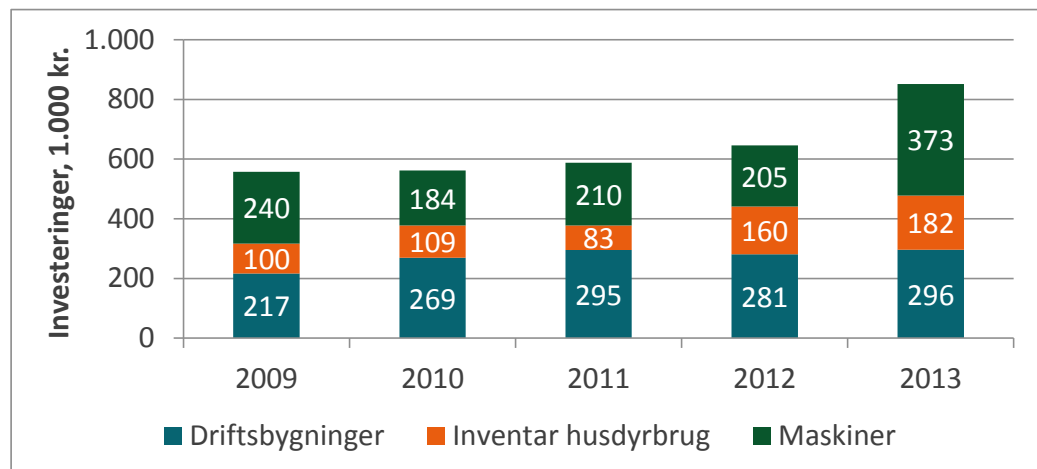

Figur 3. Fordeling af soliditetsgrad.

Tabel 5. Fem års udvikling i investeringerne på integrerede bedrifter.

Gruppe	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹
Investering i:	Beløb i 1.000 kr.				
Driftsbygninger	217	269	295	281	296
Inventar husdyrbrug	100	109	83	160	182
Maskiner	240	184	210	205	373
Investeringer i alt	557	562	588	646	851
Driftsmæssige afskrivninger	688	712	726	750	834
Nettoinvestering produktionsanlæg	-131	-150	-138	-104	17
Investeringer i jord m.v. (inkl. fast ejendom i 2009)	612	361	501	313	437
Nettoinvestering landbrug	481	211	363	209	454

¹ Regnskabstal 2012 er rettet til de endelige tal, mens regnskabstal 2013 er foreløbige tal.

Figur 4. Fordeling af investeringerne i produktionsanlægget over de seneste 5 år.

